

Dankwoord Pauwenveer 2014:

Allereerst wil ik de heer Cornielje bedanken voor zijn mooie woorden. En natuurlijk de jury dat zij de Pauwenveer 2014 hebben toegekend aan Theater AanZ. Wij zijn trots en wij zijn blij met deze enorme erkenning voor al het werk dat wij verrichten, voor de voorstellingen die wij maken.

De eerste vraag die aan Jolanda en aan mij werd gesteld, tijdens het bezoek, door afgevaardigden van de jury, was: 'maken jullie kunst'. Maken we kunst? Er viel een stilte, Maken wij kunst? Een goeie vraag, een inspirerende vraag en een vraag die wij regelmatig krijgen.

Ja, wij maken voorstellingen op het spannende snijvlak van theater en educatie. Is dat kunst?

Ik zou u kunnen vragen of wij kunst maken. Maken wij kunst?.....

Ik denk dat de antwoorden heel divers en inspirerend zullen zijn.

Maar ik wil u eens even meenemen in mijn persoonlijke zoektocht naar het antwoord op deze vraag. Daarvoor neem ik u mee terug naar 1971.

Ik ben dan 10 jaar en woon in een klein dorp in Brabant: Maria Heide.

Ik heb dan, op die leeftijd, al menige keren de magie van het theater mogen ervaren. Het theater zit dan al in mijn bloed. Ik kom wekelijks in de kerk en mijn ouders spelen bij het amateur toneel.

Ik had toen zelfs een periode dat ik dagelijks met mijn opa, die bij ons woonde, naar de kerk ging.

Aangekomen in de kerk ging ik op de achterste kerkbank zitten en trok mijn opa zijn klompen uit en beklom de steile trap die naar het kerkkoor leidde. Daar stond een handjevol nonnen op hem te wachten. Na een paar seconde hoorden ik dan de oude, broze en breekbare stemmen door de kerk galmen. Ik keek altijd even naar boven waar ik mijn opa dan nog net boven de houten railing zag dirigeren. Ik was altijd weer betoverd, ik vond het prachtig. Was dit kunst?

Ik zag mijn vader, naast zijn werk in de fabriek, menigmaal optreden als sinterklaas, als vader Abraham, als Prins Carnaval en als tonpraoter. Hij was goed, hij was echt goed, en ik hem als schrijver en als regisseur bij het amateur toneel aan het werk gezien. Het amateur toneel waar ook mijn moeder menig rol heeft gespeeld zoals in 'Het meisje uit de achterbuurt', 'Zwerftocht naar het geluk', 'In het fabrieksmeisje', 'In de 'Bossen zingen hun lied' en in 'Een mandje eieren'..

Het hele dorp ging naar de voorstellingen kijken. De nonnen en de pastoor op de eerste rij.

Mijn ouders hadden een enorme passie en hartstocht voor theater en iedereen vond het prachtig .
.....Was dit kunst?

5 jaar later. Ik ben 15 jaar en ik voel steeds meer dat ik niet helemaal voldoe aan het plaatje waar ik als meisje aan moet voldoen. Dat voel ik en dat weet ik omdat ik niet in die plaatsjes pas die me voorgeschoteld worden: thuis niet, op school niet, op tv niet, in de muziek niet, op films niet, in de boeken die ik lees niet en ja, ook niet in de voorstellingen die ik van mijn ouders zie . Ik kom nergens voor. Ik herken me nergens. ik ben onzichtbaar. Op een dag kom ik erachter dat Proloog, een theatergroep uit Eindhoven, die avond in de Blauwe Kei in Veghel speelt. Ik weet niet helemaal waar het over gaat maar ik voel dat ik ernaar toe moet. Ik heb nog een half uurtje, ik spring op mijn fiets en race naar de Blauwe Kei. Ik ben er nog nooit geweest maar daar zie ik een voorstelling met mooie acteurs, een mooi decor en een verhaal waar ik ondersteboven van ben. Ik vind het prachtig, ik zit met open mond te kijken. Dit raakt me en als er dan ook een actrice in de voorstelling een lied zingt over een lesbisch meisje ervaar ik de kracht van het theater tot in het diepst van mijn vezels.Was dit kunst?

Jaren later ontmoet ik Jolanda. We vinden elkaar in de liefde voor elkaar, in de liefde voor theater maar ook in onze beide persoonlijke strijd voor diversiteit, zichtbaarheid en gelijkwaardigheid voor alle mensen. We vinden elkaar in de noodzaak om daarover voorstellingen te maken.

Voorstellingen waarmee we het onzichtbare in deze maatschappij, de diversiteit van deze samenleving woord en beeld geven, zodat het zichtbaar gemaakt wordt. Creativiteit en vernieuwing kan tot bloei komen als je de verschillen tussen mensen juist omarmt.

Diversiteit, de verschillen tussen mensen die voor vele mensen confronterend is en waardoor zoveel discriminatie, agressie en uitsluiting plaats vindt. Met onze voorstellingen willen we confronterend zijn, willen we de mensen in hart en hoofd raken, een spiegel waarin een ieder zich kan en mag herkennen.

....is dat kunst?

De jury noemde het lef waarmee wij voorstellingen maken over kwetsbare thema's.

Wij ervaren dit niet zozeer als lef maar eerder als een noodzaak. Ja, het is zeker spannend en het gaat altijd weer gepaard met confrontatie, twijfels en angst voor ons persoonlijk en ook als theatermakers, maar lef hebben vooral onze acteurs en publieksbegeleiders, die iedere keer weer voor een publiek staan te spelen waarvan de meeste nog nooit een voorstelling hebben gezien. Zij staan met de voeten in de klei. Vaak op lastige locaties zonder het effect van theaterlicht en grote decors, dicht op het publiek, transparant en interactief om de essentie van de voorstellingen zo veel mogelijk te benadrukken.

En dan ook nog met een voorstelling die gaat over diversiteit, over niet gelijk zijn maar wel gelijkwaardig, over zichtbaar anders zijn dan de heersende norm waarin we allemaal opgroeien. In welke cultuur dan ook. Onze acteurs die zich bloot geven in hun anders zijn, of in hun anders denken, in hun diversiteit en daarmee de confrontatie en de ontmoeting aangaan met het publiek. Maar..... is dat kunst?

Wij zullen doorgaan met het maken van voorstellingen, wij zullen doorgaan met het zichtbaar maken en strijden voor gelijkwaardigheid. Wij zullen doorgaan hiervoor de kracht van het theater in te zetten. En al is er maar een zandkorrel in de zaal die gaat rollen bij het zien van een van onze voorstellingen, want als er een zandkorrel gaat rollen verplaatst uiteindelijk een hele woestijn zich.

En al is er maar één meisje of één jongen, of één vrouw of één man of één iemand die daar ergens tussen inzit, en die na afloop van een van onze voorstellingen de kracht van het theater tot in het diepst van haar of zijn vezels heeft ervaren of de wereld misschien met andere ogen bekijkt, of hoopvol op de fiets naar huis springt. Ja, dan is dat kunst.

Dan maken we kunst.

Dank u wel.